

בית כנסת קיבוץ גלויות
נוסד 1975 רז"ה האזנים ויג' 5 ראשיל"צ

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "וידבר דוד"

סוזק"ל: ליל שני - כל הלילה
יום א' ערב חג סוכות
תקופה: יום ג' 9:30-10:30 בבוקר

האזינה
חג הסוכות

הדלקת נרות: 18:03

מוצאי שבת: 18:58

מוצאי שבת ר"ת: 19:35

בלכתך בדרך...

להבין, לחוש, ולאהוב את האידיאל גם כשאנו עוסקים רק בהכנה ובהכשרה, ואלו הם ימי בית השואבה. טוב אז תשאלו אותי למה דווקא עכשיו נזכרנו לשמוח מהדרך, מהאמצעי ולא מהמטרה,

זה בגלל יום כיפור!!! כל שנה אלוקים סולח מחדש, ומתחילים מההתחלה, והוא בעיקרון מחויב לסלוח וזה מעוגן בחוזה בינינו, מה כבר אמרנו לו שהוא יצא מרוצה? הזכרנו לו שחטאנו שאנחנו לא בסדר, אפילו לא התחייבנו יותר מדי. אז למה הוא סולח? פשוט מאד זה בגלל שאנחנו "בדרך"! זהו, אלוקים רק רוצה לשמוע שלא החלפנו את הצפון, ואנחנו יודעים לאן צריך להגיע, ולא איבדנו כיוון. הוידוי הוא בסך הכל הודעה והודאה שאנחנו לא במקום הנכון, ויש לנו עוד לאן ללכת, ומזה ה' שמח, לכן אחרי כיפור מגיעה שמחת בית השואבה - השמחה של הדרך,

עכשיו שהבנו שזה מה שאלוקים בסך הכל רוצה אז אם הוא מרוצה מהדרך, מי אנחנו שנקלקל לו את השמחה.

זוהי השמחה המיוחדת, עליה מצווה אותנו התורה בחג הסוכות, כי הרי בחג הזה בתכלס' לא קיבלנו כלום לא תורה ולא חירות ואפילו לא הגענו לארץ המובטחת רק בסך הכל ליוו אותנו בדרך. זהו חג שלם שנחגג על לכתנו במדבר. פרט שולי, ואפילו מעצבן, משהו שמבחינתנו היה נראה שניתן לוותר עליו, אבל התורה מחייבת אותנו לשמוח על הליווי בדרך, על כן נקראת שמחה זו 'שמחת בית השואבה' דווקא על שם השאיבה "האמצעי". ברור מדוע מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. כי כל שמחותינו הרגילות הן שמחות של מטרה, אבל תמיד יש דברים פתוחים, תמיד יש עוד דרך, ולא הכל הושלם אבל כאן הבנו שאפשר וצריך לשמוח ממש כמו במטרה עצמה.

ואחרי כל זה אנחנו מקבלים בטיחון ועושים שמחת תורה, כי כל השנה לא כל כך נעים לנו לשמוח עם התורה בכזו התלהבות ולרקוד איתה בכזה קצב אש, כי מי אמר אולי היא לא כל כך שמחה לרקוד איתנו, (צריך שניים לטאנגו) אבל עכשיו שקיבלנו הכשר מאלוקים שאנחנו בסדר ושנאנחנו ב"דרך" והוא שמח בדרך, והתורה מצווה לעשות חג לזכר הדרך, אז אנחנו יכולים לשמוח עם התורה בלב שקט, ואנחנו יודעים שגם היא שמחה איתנו בדרך...

רק חברה, דרך זה טוב, בתנאי שדורכים והולכים, ולא נרדמים... אז קדימה לדרך!!! (הרח"ג ניר אריאל שליט"א)

באמת שחשוב לי לא לקלקל שמחות ומסיבות, אבל על מה כל השמחה והבלאגן, בסדר "ושמחת בחגך", אבל בסוכות הדגש כל כך חזק, כל יום שמחת בית השואבה, ואחר כך שמחת תורה עם שירים וריקודים, ולקינוח ככה שישאר טעם טוב, אז עושים הקפות שניות, רק תסבירו לי על מה כל המהומה עם השמחה הזו?

אפילו הרמב"ם הצטרף לחגיגה וכתב על שמחת בית השואבה; אף על פי שכל המועדות מצווה לשמוח בהן, בחג הסוכות הייתה במקדש שמחה יתרה... משעות הערב עד אור הבוקר, בתוף וכינור וחליל ועוגב, ולא הייתה חצר שלא הייתה מוארת בירושלים... והארץ בתיאורי צבע שונים על כל השמחה שהיתה שם, ומה לנו יותר מדברי חז"ל במשנה (סוכה ה ב) "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו". וכאן יש לשאול במה שונה שמחה זו משאר שמחותינו, הרי זה כלל גדול לעבוד את ה' תמיד בשמחה, ואם כן מה התחדש בשמחה זו?

התשובה טמונה כרגיל בשאלה אחרת, השם של השמחה הזו 'שמחת בית השואבה' הוא על שם שאיבת המים ממעין השילוח, והשם הזה גם הוא טעון הסבר, הרי בחג הסוכות יש מצווה לנסך מים על גבי המזבח, אבל בשום מקום בתורה לא דובר על השאיבה, הרי השאיבה היא בעצם אמצעי, כשהתכלית והמצווה הם ניסוך המים ע"ג המזבח, ואם כן היה לכאורה ראוי יותר לשמוח בניסוך המים שזוהי המטרה העיקרית והיא המצווה, ולא שמחת בית השואבה, כי בעיקרון אפשר להוציא מים מהברז בכלל...

העולם נחלק לאמצעים ולמטרות - ואנו בני האדם מעריכים ואוהבים מאוד מאוד את המטרות ומאידך איננו מעריכים וודאי שלא אוהבים את האמצעים. האמצעים רק מתישים אותנו, ואנו חסרי סבלנות כלפיהם ופעמים רבות הם נראים לנו מיותרים לחלוטין עד שאיננו מוכנים להשקיע ולהתאמץ בדרך אל המטרה, כי אנו חפצים רק במטרה עצמה.

כמה דוגמאות לכך: בדרך כלל האדם אוהב מאד את המשכורת שהוא מקבל בסוף החודש, ופחות את העבודה עצמה. כשהאדם רוצה להגיע ממקום למקום הוא נוהג במהירות ובעצבנות, כדי לדלג על הדרך, על האמצעי, ככל שניתן, משום שמבחינתו העיקר הוא להגיע לנקודת היעד לממש את מטרתו... וכו'. זהו הכלל הנכון לרוב ימות השנה, אך שישה ימים בשנה, בזמן שבית המקדש קיים, אנו מסוגלים לגלות את המטרה כבר באמצעים עצמם, -

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"

האזינו השמים שאני מתרה בהם בישראל ותהיו אתם עדים בדבר שכך אמרתי להם שאתם תהיו עדים וכן תשמע הארץ (רש"י) לשם מה זקוק השי"ת להעיד את השמים והארץ בישראל והרי הוא הדיין והוא העד בדבר. הנה הנביא ישעיהו אומר: "שמעי שמים והאזיני ארץ, בניי גידלתי ורוממתי והם פשעו בי". בגמרא (ע"ז ג.) נאמר כי כאשר ה' יתברך מבקש להעיד על ישראל שקיימו את התורה, טוענים כלפיו אומות העולם: כלום יש אב שמעיד על בנו.

כלפי כן אומר הנביא: "שמעי שמים והאזיני ארץ" - כדי שתוכלו להיות עדים בדבר. ואם תשאלו מדוע לא אוכל אנוכי לבדי להיות עד? כי "בניי גידלתי ורוממתי" - וכלום יש אב שמעיד על בניו ומה עוד? "והם פשעו בי" - חטאו הבנים נגדי, ואם כן אני גם בעל דין בדבר, ואיני יכול להעיד נגדם. (תפארת הגרשוני)

"ויאמר אסתירה פני מהא אראה מה אחריתם"

הקביה משגיח ומנהל את העולם בהשגחה פרטית. ומה שלפעמים נראית הנהגתו נסתרת ומכוסה כאשר צדיק ורע לו - רשע וטוב לו, הוא כדי לבחון את האדם ולהותיר לו בחירה חופשית. כי לולי זאת, לא היתה הרשות נתונה והיו מוכרחים לעשות הטוב והישר, ולא היו זכאים לשכר. לפיכך - "אסתירה פני מהם", למען - "אראה מה אחריתם". (משך חכמה)

"יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים"

עלי דשא וכרביבים עלי עשב: רבינו האור החיים הקדוש מבאר, שהפסוק המשיל את התורה למטר, כשם שאי אפשר לחיות בלי גשמים, כך אי אפשר לחיות בלי התורה הקדושה.

והוסיף הפסוק והמשיל את התורה, 'כשעירים עלי עשב וכרביבים עלי דשא' - וידוע החילוק ביניהם, ש'שעירים' הם טיפות קטנים שיורדים על 'עשב', ו'רביבים' הם טיפות גדולות שיורדים על 'דשא', אבל טיפות גדולות על העשב אינם יורדים כיון שאין העשבים מתקיימים בהם והם מתקלקלים.

ומלמדת אותנו התורה, שהקדוש ברוך הוא דורש מאדם ללמוד תורה רק כפי יכולתו. ומי שלמד כל התורה חוץ מ'מעשה מרכבה' ויש באפשרותו ללמוד 'מעשה מרכבה' יהיה עליו תביעה בעולם העליון מדוע לא עסק ב'מעשה מרכבה'. לעומת זאת, יהודי שלא יכל ללמוד יותר מכמה פסוקים או משניות לא יהיה עליו תביעה, אם הוא למד את מה שיכול היה ללמוד, כי הקדוש ברוך הוא דורש מכל אחד רק כמה שהוא מסוגל להכיל ולקבל.

ויש בדבר הזה הקלה והחמרה, הקלה - למי שלא יכול יותר, והחמרה - למי שהיה יכול יותר, למרות שלמד הרבה, יקבל עונש על מה שלא למד.

"כי דור תהפוכות המה": כששואלים יהודי עשיר למה אין

רואים פניו בביהכ"נ והוא עונה אין לי פנאי אני עסוק במסחרי, כשבאים לבקש ממנו צדקה הוא טוען כיום העסק חלש ואין רווחים, שואלים יהודי עשיר למה הוא נוהג היתר בתעניות ואינו צם הוא עונה שהדורות חלשים כיום, כשבאים אליו לבקש נדבה עבור עניי בני טובים הוא עונה הרי הוא בריא ויכול לעבוד. (מנחת עני)

"צור ילדך תשי ותשכח קל מחוללך": ביאר "המגיד

מדובנא" פסוק זה על פי משל: ראובן נקרא לדין בפני בית משפט של גויים, ואף כי ידע כי הוא חף מפשע פחד מאד פן יעלילו עליו אנשי בליעל עלילות שווא והוא יורשע בדין.

בצר לו פנה אל עורך דין ובקש ממנו עצה ותושיה כיצד יוכל להנצל ולצאת זכאי בדינו. השיב לו עורך הדין: יש לי אומנם עצה טובה, אך עליך להתחייב לשלם לי סכום נכבד כתמורה. אמר לו ראובן: אם אכן תועיל הצעתך ואצא זכאי בדין אתן לך ככל אשר תשית עלי. אמר לו עורך הדין: הסכת ושמע, כאשר תעמוד בפני השופט והוא יחל לשאול מה שמך והיכן אתה גר וכו' אל תשיב לו, ובמקום תשובה לענין תצפץ בצפצפה צפצוף ארוך וממושך.

הגיע יום המשפט ובשעה היעודה התיצב ראובן בפני השופט. כאשר נשמעה השאלה הראשונה מפי השופט, נהג ראובן הנאשם על פי העצה, ובמקום להשיב תשובה צפצף בצפצפה צפצוף ארוך. כך עשה גם אחרי השאלה השנייה והשלישית, עד שפקעה סבלנותו של השופט וישאל: החסר משוגעים אנוכי? וציווה לסלק את האיש מעל פניו מבלי לשופטו.

לאחר שיצא ראובן מבית המשפט שמח וטוב לב, פגש את עורך הדין. עורך הדין אמר לו: שמעתי שיצאת זכאי בדין, האם נכון הדבר? תחב ראובן את הצפצפה לתוך פיו ובמקום להשיב על השאלה, צפצף צפצוף ארוך. הוסיף עורך הדין ואמר: הגיעה השעה שתשלם לי את שכרי! שוב חזר האיש וצפצף צפצוף ארוך. התרגז עורך הדין ואמר לו: נבל שכמותך, הלא את העצה הזו אני נתתי לך כדי להנצל מן הדין, ועכשיו הנך מנצל את העצה הטובה הזו לרעתך!?

כך, אומר המגיד מדובנא, פונה התורה אלינו ואומרת "צור ילדך תשי" כלומר, הקב"ה נתן לאדם את כח השכחה כדי שישכח כל מיני צרות שעברו עליו ועל שאר בני אדם. אלמלא טבע זה היה האדם זוכר את כל המאורעות ועלול היה להשתגע מרוב צער ויגון. והנה באים בני אדם בטבע זה עצמו שחננם ה', לשכוח את ה'! זהו ותשכח אל מחוללך" והרי אין לך נבלה גדולה מזו. (אוצרות התורה)

חג הסוכות: בפרשת אמור (ויקרא כ"ג, ל"ד) נאמר "דבר אל בני ישראל לאמור בחמשה עשר יום לחודש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה". ולאחר מכן נאמר (פס' ל"ז) "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש". ושוב לאחר מכן חוזר לענין חג הסוכות, נטילת ארבעת המינים והישיבה בסוכה. מדוע הפסיק באמצע עם פרשת המועדות?

כל זאת, כתב הרב "צרור המור" זצ"ל כדי להורות לנו שחג הסוכות הוא המועד הגדול מכל המועדים. ומדוע? משום שבפסח לא היו ישראל בשלימותם, מכיון שעדיין לא ניתנה להם התורה. ולאחר מתן תורה עשו את העגל, ועד ליום הכיפורים לא נתכפר להם עוונם, רק לאחר יום הכיפורים היו מושלמים. ולכן חג הסוכות הוא המועד העיקרי מכל המועדים.

ונצטוו בו מצוות רבות, חוץ ממצוות "ושמחת בחגך" שנאמר במפורש בחג הסוכות. מארבעת המינים ומצוות סוכה ועד להקרבת שבעים פרים כנגד שבע ענני הכבוד, ולכן אומרים בו הלל השלם שמונה ימים.

מעשה בעני: שהיה מסתובב מבית לבית ואוסף פרוטה לפרוטה, ויהי היום ויעבור ליד בית עשיר גדול המפורסם לבריות בטוב לבו, דפק על פתחו וביקש מהמשרת להכניסו פנימה לבקש מתנת יד נדיבה. אמר לו המשרת שכעת העשיר סופר ומחשב את ממונו. בכל זאת אמר העני שחפץ להמתין בחדרו של העשיר ולהביט בעושרו הרב... המשרת ביקש רשות מהעשיר, שהסכים בתנאי שכמובן לא יפריע לו... נכנס העני וישב בשקט. לאחר זמן מועט חשב העני שגם הוא יספור ויחשב את פרוטותיו...

הביט העשיר במעשיו של העני שעושה כמעשהו, אלא שהבדל גדול יש, שהוא מונה מליונים והעני מונה פרוטות... ראה העני את מבטו של העשיר ואמר לו: בררתי את רכושך וספרתי את רכושי וההפרש בינינו סך הכל עשרה זהובים!... התפלא העשיר על דבריו המוזרים, וביקש את הסבר פשרו. ענה העני: התעניינתי אצל הקברן בחברא קדישא והוא אמר לי שיש שני סוגי תכריכים בלבד, לעניים ולעשירים, ההפרש במחירים הוא עשרה זהובים!...

"ולקחתם לכם ביום הראשון": איתא במדרש (תנחומא

אמור כב) "ולקחתם לכם ביום הראשון וכי ראשון הוא והלא ט"ו יום הוא ואת אמרת ביום הראשון אלא ראשון הוא לחשבון עוונות".

בספר אמרי יצחק מפרש כך: הגמרא אומרת שהשאלה הראשונה שעליה נשאל האדם בבית דין של מעלה הוא "נשאת ונתת באמונה?" דהיינו האם עבר על איסור גזל, והגמרא במסכת סוכה דורשת מן הפסוק "ולקחתם לכם" - לכם ולא מן הגזול. וזה כוונת המדרש ולקחתם לכם ביום הראשון - ראשון לחשבון עוונות שזה השאלה הראשונה בחשבון העוונות האם היה "לכם" או לא...

"פרי עץ הדר": אמר המקובל האלוקי בעל הסולם על הזהו"ק:

'עץ' הוא הצדיק. כדכתיב היש בה עץ. 'פרי עץ' הם תולדותיהם של צדיקים, מצוות ומעשים טובים. 'הדר' דרשו חז"ל פרי הדר באילנו משנה לשנה. והנה עתה לאחר עבודת הימים הנוראים שבהם נטהרנו לפני ה' 'ועמך כולם צדיקים' כולם אתרוגים' הדר שבהדר, השמיענו הכתוב בדרך רמז, אם רוצה אתה לדעת האם מעשיך הטובים תולדותיהם של צדיקים הם, האמנם הפכת להיות אתרוג מובחר? התשובה הוא, כי תלוי האם הפרי דר באילנו משנה לשנה, האם החלטות ראש השנה ויום כפור, החרטה והקבלה יחזיקו מעמד לשנה הבאה ולא יתפוגגו תוך זמן קצר.

מהלכות חול המועד:

הימים שבין חג ראשון לאחרון של פסח וסוכות, הם ימי חול המועד. בדרך כלל רוב הציבור לא מספיק ללמוד את הלכות חול המועד מחמת טרדות הימים והלכות החגים המרובים. ננסה בשורות אלו לטעום מעט מהלכות חול המועד.

יש חמש סוגי מלאכות שהתירו חז"ל בחג, אמנם אמרו חז"ל שהלכות חול המועד עקורות הן, כלומר אין לדמות מקרה אחד לשני, אלא יש לדעת בכל מקרה לגופו האם מותר לעשות מלאכה או לא. לכן נלמד את הכללים ואח"כ נפרט בעז"ה כל אחד מהם, באיזה תנאי ובאיזה אופן מותר לעשות את המלאכה בימי חול המועד.

יש כמה כללים במלאכות שחז"ל התירו בחול המועד, ואלו הם:

א. מלאכת אוכל נפש, בין המלאכות המיועדות להכנת המזון, ובין הכלים שמשמשים להכנת המזון. **ב.** שאר צרכי המועד שאינם אוכל נפש, מותר לעשותם במועד אבל רק במלאכת הדיוט ולא במלאכת אומן. **ג.** צרכי הרבים מותרים במועד ואפי' אם הוא עושה אותם מלאכת אומן. ואילו לצורך היחיד מותר לעשות רק מעשה הדיוט.

ד. דבר האבד מותר לעשותו במועד, ואפי' מלאכת אומן, ואפי' שאינו לצורך המועד. **ה.** עוד התירו חז"ל לפועל שאין לו מה לאכול לעשות מלאכות לצורך פרנסתו.

הכלל הראשון הוא שכל מלאכה לצורך אוכל נפש מותרת בחול המועד, לכן מותר לבשל ולאפות לצורך חול המועד ומותר לעשות כל מלאכה הנצרכת לצורך הכנת המאכלים, ללא כל הגבלה. אע"פ שגם ביום טוב מלאכת אוכל נפש מותרת, יש כמה הבדלים בין הכנת המאכלים ביום טוב להכנתם בחול המועד. ביום טוב לא כל דבר מותר אפי' שיש בו צורך אוכל נפש, למשל אסור לקטוף פירות וירקות ביום טוב. ואילו בחול המועד מותר לעשות כל דבר שיש בו משום אוכל נפש, מטעם זה מותר לקטוף פירות או ירקות בחול המועד, כדי שיהיו לו ירקות טריים למועד.

ההיתר לעשות מלאכת אוכל נפש כולל שמותר לעשות כל מלאכת אומן לצורך אכילה, ואפי' אם יש בה טרחה מרובה, וגם מותר לעשות את המלאכות ללא שינוי. ואף שנלמד בהמשך שיש דברים שמותר לעשותם לצורך המועד רק בשינוי, במעשה הדיוט ולא במלאכת אומן, וכן יש דברים שאין לעשותם במועד, כיון שיש בהם טרחה מרובה, מ"מ במלאכת אוכל נפש אין כל הגבלה, ומותר לעשותם במלאכת אומן, ללא שינוי, ואפי' אם יש בהם טרחה מרובה.

במלאכת אוכל נפש מותר גם לכוון מלאכתו למועד. דהיינו שלא צריך להכין מאכלים מרובים בערב יום טוב כדי להימנע מלבשל בחול המועד, אלא מותר להשאיר את הכנת המאכלים לימי חול המועד.

כשמכנינים ומבשלים מאכל במועד, מותר גם להכין כמות אוכל גדולה, ולא צריך לצמצם בהכנת המאכלים מחשש שמא לא יצטרכו אותם במועד, אבל אסור להערים ולהכין כמות גדולה מדאי רק כדי שיהיה לו מזון מוכן לצורך הימים שאחר המועד, אלא צריך לבשל לפי צורך המועד.

וכן אסור לבשל ולאפות ולהכין מאכלים הנצרכים לו לאחר המועד. וגם לא לצורך מוצאי יום טוב שני. לכן למשל אסור להכין במועד עוגה לשמחת ההקפות השניות שנוהגים לעשות במוצאי שמחת תורה. וכן אין לבשל במועד מאכלים לצורך אורחים הבאים במוצאי שביעי של פסח, גם לא לנוהגים את חג ה"מיונה". וכל שכן שאסור להכין מאכלים לשמור אותם לימים שיבוא לאחר החג.

מי שיש לו מאכל מוכן מלפני המועד, למשל יש לו עוגה מלפני המועד, אסור לו להערים ולהכין עוגה אחרת במועד, כדי לשמור את העוגה שיש לו מלפני המועד, לצורך אחר המועד. אבל אם הוא רוצה עוגה אחרת לצורך המועד, למשל אם הוא רוצה עוגה בטעם שונה ממה שיש לו, או שעוגה טריה טעימה לו יותר מעוגה שנאפתה לפני החג, מותר לאפות עוגה נוספת לצורך המועד, אע"פ שהעוגה הישנה תישאר ותיאכל לאחר המועד.

כשיום שביעי של פסח, או שמיני עצרת חל בערב שבת, מותר לבשל בחול המועד לצורך שבת, אף שהשבת כבר לא שייכת לימי החג. אולם כאשר היום טוב השני חל ביום חמישי, אין להתחיל ולהכין את צרכי השבת בימי המועד כיון שיש בזה זלזול המועד. את ההכנות לשבת, הקניות והבישולים צריך לדחות ליום שיש. ורק אם יש לו חשש שלא יהיה לו אפשרות לקנות או להכין צרכי שבת ביום שיש מותר להכין כבר במועד, כמו כל דבר האבד שמותר לעשותו במועד.

כמו כן סעודת מצוה שחל זמנה לאחר המועד, כמו סעודת ברית מילה שחלה באיסרו חג, צריך להשתדל להכין את צרכי הסעודה רק לאחר המועד, ורק אם אין אפשרות כזו, מותר להכין את צרכי הסעודה במועד.

כל האיסור להכין מאכל במועד לצורך הימים שלאחר המועד, אין זה אלא כשהוא מכין מאכל זה בכלי בפני עצמו, אבל אם הוא מכין מאכל לצורך המועד, מותר להוסיף לבישול כמות גדולה יותר, המיועדת לימים שלאחר החג. למשל מותר לאפות בחול המועד סוכות עוגה בתבנית גדולה, אפי' שהוא יודע שחלק מהעוגה תיאכל רק לאחר שמיני עצרת. אבל אסור להכין שתי תבניות עוגה, האחר לחג, והשניה לימים שלאחר החג. הכנת מאכל לצורך הימים שאחר החג, נחשב לזלזול בקדושת המועד.

לא רק שמותר לאדם לעסוק בצרכי אוכל נפש של עצמו, אלא גם מותר לעבוד בשביל צורך אוכל נפש של אחרים, ומותר גם לקבל שכר עבור עבודתו. לכן מותר לעבוד בחנויות למוצרי מזון ושאר צרכי אוכל נפש. ומותר לקבל משכורת על עבודתו במקומות אלו. אמנם יש אומרים שירא שמים ישתדל שלא לקחת שכר על עבודה בחול המועד, ואפי' שעבודה זו מותרת כמו צרכי אוכל נפש של אחרים.

חז"ל התירו לעשות במועד גם דברים הנקראים "מכשירי אוכל נפש", דהיינו להכין ולתקן את הכלים המיועדים להכנת המזון. לא רק שמותר להשתמש במכשירי אוכל נפש, אלא אם הם התקלקלו במועד מותר גם לתקן אותם כרגיל ואפי' מעשה אומן. לכן תנור גז, מיקרוגל, מיקסר או מקרר מותר לתקן אותם ואפי' מעשה אומן, וכן מותר להזמין טכנאי שיתקן מכשירים אלו. ולטכנאי מותר לתקן את המכשירים כרגיל ללא שינוי משאר ימות השנה. וכן מותר לתקן אותם אפי' אם התיקון כולל טירחה מרובה, וכמובן מותר וגם חובה לשלם לטכנאי את שכרו. אמנם כמו במלאכת אוכל נפש ירא שמים לא יטול שכר על כל עבודה בחול המועד.

יש הבדל אחד בין אוכל נפש לבין מכשירי אוכל נפש, והוא שבאוכל נפש מותר גם לכוון מלאכתו למועד, דהיינו לדחות את הכנת המאכלים למועד, כדי לאכול אוכל טרי יותר. ואילו את תיקון מכשירי אוכל נפש אסור להשאיר למועד. לכן אם התנור או המקרר או שאר מכשירי אוכל נפש התקלקלו לפני המועד, צריך להזדרז ולתקן אותם לפני החג, כדי שלא יצורך צורך לתקן אותם במועד. ומי שדחה את תיקון המכשיר, והוא נאלץ לתקן אותו בחול המועד, חז"ל לא הקלו כל כך לתקן את המכשיר משום זלזול המועד, לכן אסור לתקן מעשה אומן, אבל מותר לתקן את המכשיר תיקון במלאכת הדיוט. או אפי' מעשה אומן אבל צריך לעשות שינוי מהדרך הרגילה בימות החול.

לכן למעשה, אם צריך את המכשיר לחול המועד, עדיף לתקן אותו ע"י מי שלא בקי בתיקון, רק כדי שאפשר יהיה להשתמש במכשיר עד שיתקנו אותו כראוי לאחר החג. ואם צריך להזמין טכנאי כדי שיתקן את המכשיר באופן מקצועי, הטכנאי צריך להקפיד לעשות שינוי במלאכתו ולא לתקן אותו באופן הרגיל כל השנה.

דיני "ישיבה בסוכה" (שו"ע סימן תרל"ט) **כיצד מצות ישיבת סוכה**, שיהא אוכל ושותה וישן ומטייל (דברי הרשות) ודר בסוכה, כל שבעת הימים, בין ביום ובין בלילה, כדרך שהוא דר בביתו, בשאר ימות השנה וכל שבעת ימים עושה אדם את ביתו עראי, ואת סוכתו קבע. **כיצד?** כלים הנאים ומצעות הנאות בסוכה, וכלי שתיה כגון כוסות בסוכה, אבל כלי אכילה (לאחר האכילה) כגון קדרות וקערות חוץ לסוכה. (קערות הגשה אחרי שימושם וכן כלי אכילה אחר שימושם חוץ לסוכה) קדרות (סירים) גם לפני שימושם חוץ לסוכה.

ראוי למעט בדברי חול בסוכה, ולדבר בה כי אם דברי קדושה ותורה, וכל שכן שיהא זהיר מלדבר שם לשון-הרע ורכילות ושאר דיבורים אסורים. כלי שתיה, מותר להשאיר אחרי השתיה, באופן שאולי ימשיך להשתמש, אבל כלי אכילה אחר האכילה, שאינו משתמש שוב מחוץ לסוכה.

מי שאין לו כלי אכילה אלא רק קדרה (סיר) ומזה אוכל, מותר לו להכניס הקדרה, ובדיעבד גם אם הכניס הקדרה (למי שיש לו כלי אכילה) או שהשאיר כלי אכילה, לאחר שימושם, גם שעבר בזה איסור, בדיעבד לא נפסלת הסוכה בכך.

אוכלים ושותים וישנים בסוכה כל ז' ימים, בין ביום ובין בלילה, ואין ישנים חוץ לסוכה אפילו שינת עראי, אבל מותר לאכול אכילת עראי חוץ לסוכה, וכמה אכילת עראי, כביצה מפת, ומותר לשתות מים ויין ולאכול פירות (אפילו קבע עליהן) חוץ לסוכה, ומי שמחמיר על עצמו ולא ישתה אפילו מים מחוץ לסוכה, הרי זה משובה.

מי שעשה כל האמצעים לשבת בסוכה ובנה סוכה ראויה ומצטער פטור, אבל אם בנה סוכה באופן שבעתידי יצטער, כגון במקום חם או ריח רע אינו נפטור מסוכה.

כל שבעת הימים קורא (לומד) בתוך הסוכה וכשמבין ומדקדק במה שיקרא, אם דעתו מיושבת בסוכה, שיש לו מנוחה שם, לומד בסוכה. ואם יפריעו לו הקור או דבר אחר מללמוד בסוכה, לומד בביתו. ואם יש לו טורח להביא הרבה ספרים, אפשר שפטור, אכן אם יש לו מקום להניחם שם כל החג, חייב. שאין זה טורח. (ס"ק כ"ט).

עם אחד-אגודה אחת: הצדיק בעל "ברכת אברהם" מסלונים זצ"ל גדל בטבריה שלפני מאה ועשרים שנה, "טבריה של מעלה", ששם כל היהודים יראים ושלמים, עובדי ה' וחרדים לדברו. וסיפר, שפעם שלחוהו הוריו למכולת.

המכולת צרה ודחוסה היתה, ושביל צר הולך אל הדלפק. שביל שמשני צידיו שקים ענקיים: שק קמח ושק סוכר ושק זרעונים, גרעינים שחורים, וחבית דגי מלוח. לא רבים זוכרים את המכולת של פעם.

עמד הילד בתור, ונצרכה סבלנות רבה: היה צריך לשקול כל דבר, לשים על כף המאזנים, להוסיף משקולות לכף השניה, להוסיף או להחסיר מעט ולהעדיף על המשקל, כפי ההלכה. לערוך חשבון ולעיתים לרשום בספר ההקפות.

עמד הילד בתור וכתפו מגעת עד שפת השקים. ראה חלוק אבן קטן בשק הפיצוחים. עשה שירות לבעל החנות, והוציאו. לפתע שמע את קולו של החנווני: "מדוע אתה גורם לי נזק, ילד?!"

איזו צורת פניה אדיבה! "נזק?!" תמה הילד, אוחז בידו את האבן הזעירה...

והחנווני הסביר: "ראה נא, ילד, אני קונה שק זה כמו שהוא מן הערביים. קונה אותו עם מעט עפר, תבן וצרורות, ומוכר כך. אין בכך אונאה, הכל יודעים שיש לברור בבית, לפני הקלייה. כעת, שהוצאת את האבן, הפחתת לי ממשקל הסחורה וגרמת לי נזק.... הבין הילד ששגה, ומיהר לתקן את המעוות. נשא ידו להחזיר את האבן הקטנה לשק הפיצוחים. לפתע שמע זעקה רמה, מחרידה: "לא!!! זאת - לא!!" נבעת.

בעל המכולת הוא שזעק, כאילו ראה פשע איום ונורא העומד להתבצע ונזעק למונעו מבעוד מועד. ידו של הילד נשארה תלויה באוויר, והמוכר המזועזע נרגע לאיטו. ואז הסביר: "מבין אתה, ילד, אם האבן היתה שם מלכתחילה חלק מהסחורה, מותר לי למכורה כך הלאה. אבל ללכת ולערב בה אבנים וחול - אסור, זו - גזילה!"

שמונים שנה לאחר מכן היה הצדיק מספר זאת ומעיד: זעקתו עוד מהדהדת באוזניי: "לא, זאת לא!!".

בימי חג הסוכות, זמן שמחתנו, שמחים אנו לפני ה' בארבעת המינים המסמלים את כל שדרות העם, מגדול עד קטן: האתרוג, רומז לצדיקים, המוכתרים בתורה ובמעשים טובים. הלולב - לבעלי תורה, ההדס - לבעלי מצוות ומעשים טובים. והערבה - שאין בה לא טעם ולא ריח - לאלה שאין בהם לא תורה ולא מצוות. "ומה הקדוש ברוך הוא עושה להם? לאבדם אי אפשר, אלא אמר הקדוש ברוך הוא: יתקשרו כולם באגודה אחת, והם -

מכפרים אלו על אלו". ולכאורה, הרי זה כאילו באים להתיר להוסיף צרורות אבן לשק הגרעינים, מורים לכתחילה לאגוד את הערבה עם שאר המינים! הכיצד?!

חייבים לומר שהתשובה היא, שה"ערבה" אינה "אבן"! שיהודי, כל יהודי, יקר הוא וחשוב הוא. ואם כשלעצמו בבחינת "ערבה" הוא, הרי שיחד עם אחיו באגודה אחת יהיה לאבן חן משובצת בכתר המלך, לחלק בלתי נפרד מהקהילה, ובלעדיו - אין מברכים אף על האתרוג, הלולב וההדס!

תדע לך שכן הוא, שאמרו (בכריתות ו:): כל תענית שאין בה מפושעי ישראל, אינה תענית. שהרי החלבנה - ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני הקטורת. ופרש רבנו הר"ן זצ"ל בדרשותיו שהחלבנה כשלעצמה - ריחה רע, אבל יחד עם יתר הסממנים היא מדגישה את ניחוחם ומעוררת בו, וזהו שאמרו (מנחות כז:): ארבעה מינים שבלולב, אין אדם יוצא ידי חובתו בהם עד שיהיו כולן באגודה אחת - וכן ישראל בהרצאה (אינם מרוצים לפני המקום) עד שיהיו כולם באגודה אחת!

גם הערבה נצרכת. זאת, כמובן, בהתקיים שני תנאים בסיסיים: שלא תהיה הערבה יבשה, ושלא ייקטם ראשה... אם "ראשו על כתפיו" ואינו יבש מכל לחלוחית - ישתלב בקהילה, ויתרום לה ולפעילותה. יושפע ואף יפרח, וזמן שמחתנו הוא כשכל היהודים כולם נעשים לאגודה אחת! (מעין המועד)

"והיית אך שמח": פירש רש"י לפי פשוטו אין זה ציווי אלא הבטחה. וכן פירש האבן עזרא "והיית אך שמח": אם תהיה שמח בחג הסוכות, תזכה כי יברכך לעתיד ותהיה לעולם שמח!

אל הרה"ק בעל הלב שמחה זי"ע הגיע אברך והתאונן על מצבו הקשה, פרנסתו אינה כדבעי, ואינו יכול להחזיק מעמד בדקדוקי עניות המעבירים אותו על דעתו ועל דעת קונו. אמר לו הרבי: "היה בשמחה!" "כיצד אפשר להיות בשמחה במצב כזה?" שאל האברך. "ומה לא עושים בשביל פרנסה?" ענהו הרבי.

"למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל" השאלה ידועה: אם הסוכות הן זכר לענני הכבוד, הרי שחג הסוכות היה צריך לחול בניסן, ולא בתשרי!

אלא אמר ה"חידושי הרי"ם" - הרי נאמר "למען ידעו דורותיכם" מכאן שלקיום מצות סוכה צריכים דעת! במשך השנה עושה האדם חטאים, והרי "אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות" (סוטה ג, ע"א) מהיכן, אם כן, היה לו דעת לקיים מצות סוכה? רק לאחר יום כפור, שבו חזר האדם בתשובה, התכפרו עוונותיו והוא נקי ובר דעת - רק אז ניתן לשבת בסוכה ולקיים "למען ידעו דורותיכם"...

קדמי ביטוחים

חג סוכות שמח

המרכז הארצי

סדר תיק ביטוח

ח"מ. פנסי'ה. משכנתא

תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה.
מחלות קשות. בריאות. סיעוד.

5 דקמ אלף אלף ואקמאליס פירוט

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מכלוף בן חסיבה
מיכל בת רינה
זקלן בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת
אראלה בת לילי
אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה
יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
ויצחק ונונו ומשפחתו